Anul II. nrul 9. Apare în I. și 15. a fiecărei lunĭ. Budapesta 15. maiu 1903.

Abonamentul:
1 an: ... ... 2 coroane
½ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 filerĭ
Abonamentul să se trimeată cel puțin pe ½ an.

VOINȚA POPORULUI

Redacția și administrația: Szabad Szó BUDAPESTA, VII., István-ut 67.
Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Atent!!! Dela I. maiu schimbăm locuință. Adresa noastră dela I. maiu e asta: Szabad Szo Budapest, VII., Istvan ut 67. Aici să se trimeată tot feliul de scrisori și bani.

Curge sânge.

In Șepreuș a fost alegere de birău și a curs sânge. Sângele roșu alor 6 oamenĭ nevinovați a udat ocolul. Și moartea și-a făcut domnie pe o clipă in acel sat pacinic. Și moartea din țevi de pușcă a eșit. Și atunci vĕduve și orfani au început a văeta și blăstămau pe aceia, cari au facut să moară aceia, de carĭ le era mai drag.

Oare pe cine blăstămau? . . .

— — — — — — —

Dupăcum ni sĕ scrie din Șepreuș in septămâna trecută a fost acelo alegere de birău. Doauĕ partide erau în sat: socialiștii și cei vechi. Fiecare avea candidatul sĕu, pe care-l voia de birău. Alegerea a decurs in linisce, insă la capătul alegeriĭ — așa zic cei cari au fost de față — n'au mers toate în mod legal. S'au facut neînțelegeri. Socialiștii strigau: Să trăiască birăul socialist! Și deodată strigătul acesta a avut rĕsunet. Durduituri s'au auzit. Gendarii, cari erau de față au împușcat, astfel voind să facă pace între pacinici. Pustiire, supărare și durere a urmat pușcăturile. In Șepreuș au venit cătane și gendari cu droaia, ca să nu fie turburări în sat(?)

Dar oare inainte deaceea fost au? Poporul din Șepreus este un popor sirguincios și lucrător, care s'a alăturat de socialdemocrație, partida, care duce făclia spre a afla dreptatea și adevĕrul. Iar cine sĕ ține de partida socialdemocrată reorganisată acela scie, că noi cu armele lui Isus Christos lucrăm, care a învĕțat lumea, ca prin iubire și pace să sĕ cucerească și să sĕ convingă inimile.

Firesce, că acuma dușmanii socialdemocrației, cei cari au să sĕ teme de socialdemocrație strigă gură-mare, că socialistii is de vină, că a curs sânge de om nevinovat. Cu mână profană (scârnavă) ridică cadavrul celor împușcați și-l poartă în țară strigând:

— Vedeți oameni buni, ce cânĭ blăstămați is socialiștii. Ei strică lumea, pustiiesc oamenii. Feriți-vĕ de ei, căci și voi de gloanțe veți muri.

Așa strigă fariseii nerușinați.

Și nu vĕd, că după spatele lor vin blânzi și încet socialiștii, cari duc făcila în mână și șoptesc:

— Oameni buni! Noi aducem făclie și nu ne pasă chiar să credeți minciunilor. Uitați-vĕ numai mai nainte, că ce picioare are profetul ăsta. Picioare de cal, ca satan . . .

Socialdemocrați adevĕrați ai partidei reorganisate! Cătră voi sună glasul nostru, deschideți-vĕ urechile! In Șepreuș a fost alegere de birău. Socialdemocrații adevĕrați din acel sat au voit, ca socialdemocrat să fie ales de birău, crezĕnd, că aștmod li sĕ va ușura soartea. Dar n'au câștigat. Nu cercăm, că din ce causă cu toate-că scim, ca socialiștii is în numĕr mare în Șepreuș. La alegere gendarii au pușcat intre oameni și acum toată lumea dușmană să șterge de socialiști, că ei au făcut moarte de om în Șepruș.

Ei zic așa, noi zicem altcum. Socialiștii nici odată n'au vrut moarte de om și nici acum. Ei numai dreptate au voit și vor și lupta pentru dreptate până la moarte.

Socialdemocraților! Trageți samă și învĕțătură din intimplările din Șepreuș. Puterea acuma s'a trezit și vede, că noi suntem puternici și că lumina a pătruns intre aceia, cari trăiau in intunecime. Le vor face toate, ca să ne slăbiască. Sĕ vor lega de noi. Noauĕ să nu ne pese.

Cine i socialdemocrat adevĕrat, acela și deaici încolo va înainta pe calea apucată și cu pace va duce sământa socialdemocrației în toate părțile țĕreĭ.

Cine-i socialdemocrat adevĕrat, acela intotdeauna va încunjura să aibă ciocniri cu oamenii legei.

Și miniciună reavoitoare este aceea, să socialiștii s'au bătut în Șepreuș cu gendarii.

Judecata s'a pornit, sĕ va afla, că cine are drept.

Dar noi dacă ne împuscă mâna stingă, luăm făclia in mâna dreaptă, încălecăm calul nostru sprinten și așa ducem lumina intre cei intunecați.

Inainte numai, fraților, înainte!

Organisați-ve în pace!

Isus Christos fu restignit, cei din creştini au fost chinuiţi, dar totuşi au învins.

Şi noi avem piedeci şi dureri, dar să fim toţi Christoşi şi vom învinge.

*

Iată ce ni se scire din Şepreuş, despre. măcelul îngroiztor:

»Canditatul socialdemocraţilor avea cu trei voturi mai mult, când s'a suspendat alegerea. Dar atunci spre cea mai mare mirare a celor de faţă iar s'a început votarea. Este de însemnat, că la a doaua votare n'au fost de de faţă bărbaţi de încredere Eu am vrut să mě bag atunci în casa, unde sě dau voturile, dar un gendar a pus suliţa pe peptul meu, dar eu totuş am întrat. Dar votul meu nu scim din ce causă, nu s'a primit. Ce sě fac? Es afară oamenii, cari stăteau în ocol, au crezut, că a învins candidatul socialiştilor şi strigau. »Să trăiască Matei Josif!« Acuma nu sciu, ce sě întimplă Deodată aud o tunătură puternică, apoi puţin fum şi vaete umplă aerul. Gendarii au puşcat şi 6 inşi au rěm s morţi. Câte věduve şi orfani plângeau? Aşa dară au puşcat între noi, pentru-că suntem socialdemocraţi pacinici . . .«

Atâta dăm din scrisoarea lungă şi-durere-bine scrisă, se ne-a sosit din Şepreuş.

*

O foaie astfel a scris despre întimplaarea din Şepreuş:

Nu credem, că socialiştii au făcut turburări în Şepreuş. Gendarii n'ar fi trebuit să folosiască arme şi să omoare câti-va oameni. Dacă cineva păcătuesce îl trage mai întâiu la judecată şi după-aceea îl spânzură. Cei, cari au murit în Şepreuş puşca gendarilor au fost escedaţi, fără să-i tragă la judecată.

*

Iată ce scrie despre măcelul din Şepreuş foaia românească din Arad, care precum sě scie, este duşmană socialiştilor.

»Foile maghiare înregistrând trista întâmplare, aduc faptul acesta în legătură cu mişcările socialiste şi ca să seducă publicul, aruncă toată vina în spatele socialiştilor şi cu scornituri primitive se nisuesc să dovedească, că folosirea armeĭ a fost îndreptăţită, căci vezĭ Doamne „poporul fanatizat de principiile socialiste,“ atât era de înverşunat, încât nu se putea susţinea ordinea, ba au atacat jandarmiĭ şi le au chiar prins suliţa.

Cine cunoaşte împrejurările locale la primul moment e în curat cu apucăturile, de care s'au apucat dl Csukay în desperarea sa numaĭ ca să şĭ apere pielea.

Nu socialiştiĭ, — pe carĭ se spală dl Csukay, — şi foile maghiare, ci procedura d-sale care s'a observat în tot decursul alegeriĭ, iregulatăţile şi nedreptăţile strigătoare la cer, carĭ s'au făcut pe conta bietuluĭ ţăran, acestea au provocat revoltă nedreptăţită a poporuluĭ pacĭnic, carĭ nicĭ în momentul cel maĭ critic nu s'a opus autorităţilor, ci a rěmas în linişte — şi totuşĭ el e de vină, şi totuşĭ au folosit jandarmiĭ arma.“

Iată dară în momentul de faţă şi duşmanii nostri crânceni recunosc, că noi prin pace lucrăm şi că puterea vrea să ne sugrume pentru adevěrul nostru.

*

Iată un articol sosit dela un frate din Budapesta despre întimplările din Şepreuş:

O samă de foi din Arad şi Budapesta învinuesc pe socialdemocraţi cu celea întimplate la alegerea de birău din Şepreuş. Cu despreţ tăgăduim acestea. Acei nemernici, cărora nu le pasă de jertfele din Şepreuş, ar vrea să folosească casul de faţă spre a împedeca rěspândirea ideilor socialiste petrunse de învěţăturile lui Isus Christos. Minţesc şi ne înjură şarlatanii, numai ca autorităţile să aibă pretecst spre a ne opri adunările, spre a ne opri în organisarea pacinică a poporului apăsat şi jăfuit.

Declar, că Voinţa Poporului întotdeauna a învěţat pe iubiţii nostri fraţi români să cinstească legile, cu autorităţile şi cu gendarii să nu sě certe nici când věd, că li s'a întimplat ceva nedreptate. Acestea le-am zis totdeauna şi le sus ţinem şi astăzĭ. Acestea le-am zis în foaie şi la adunări pe de-o potrivă. Cine acuză pe socialdemocraţi cu »agitare cumplită,“ acela minţesce. Şi acestea le zicem totdeauna, pentrucă scim, că cu sila, cu puterea nu ne vom ajunge ţinta. Numai prin organisare pacinică vom ajunge acolo, ca să ne alegem deputaţi, cari în casa ţěrei ar lupta pentru binele poporului apăsat din Ungaria.

Numai cei reutăcioşi pot trage la rěspundere pe socialişti pentru cele întimplate la Şepreuş.

Amărăciunea poporului sěrac a produs cele întimplate în Seprős şi aşa ar fi fost chiar dacă n'ar fi fost credincioşii socialdemocraţiei alegětorii din Şepreuş

Dar învěţaţi Românilor apăsaţi din cele întimplate la Şepreuş. Nu fugiţi în suliţele gendarilor, nu vě espuneţi gloanţelor, căci noi de puterea voastră avem lipsă şi nu de sângele vostru.

*

Szabad Szó astfel scrie despre întimplările din Şepreuş:

In Şepreuş şepte oameni au căzut de puşca gendarilor. Glonţul ucigător a trecut prin inimile lor şi cine scie câţi orfani sĕ vaeă după cei morţi.

In Şepreuş pănacuma Florian Perv era judele. De sigur era birău rĕu, atât de rĕu, încât fraţii economi au vrut să aleagă de astă dată de birău pe Josíf Matei econom socialdemocrat. Dar asta nici de cum nu le a plăcut »conducătorilor.« S'au spăriat, că Doamne, minteni va fi capătul lumei, dacă un socialdemocrat să alege de birău. Trebuia împedecat aşaceva. Şi cum sĕ împedecă voinţa poporului? Intr'un loc cu vorbe frumoase sau minciuni, dar mai adese cu suliţe şi gloanţe. Aşa şi în Şepreuş. Este cunoscut casul, şepte inşi au căzut morţi de gloanţele gendărmăresci. — Acestea le scim despre scalda de sânge.

Atâta scim şi mult neam gândit la casul cumplit. Vedem, că cei puternici cu armă, cu foc vrea să sugrume voinţa poporului. Şi aceea-i adevĕrat, că-i prostie a te certa cu cei mai tari, căci tot tu vei fi bătut. Soarte celor nefericiţi să vĕ fie spre învĕţătură. Să nu facem nimic cu puterea, cu sila, ci prin pace. Doar iubirea şi frăţietatea, ce o rĕspândim noi totuşi va învinge. Cât sânge şi câte vaete sĕ pot cruţa prin organisare pacinică?...

TRIBUNA POPORULUI.

Lupul şi oile.

Românii pănă acuma au trăit în apăsare şi în nevoi. Nici acuma n'o duc mai bine. Sĕrăcia şi acuma îşi face cuib la vatra Românului. Dar totuşi am făcut un pas înainte. Păn'acuma ziceam, că deaceea trăim în nevoi şi apăsare, pentru-că aşa a dat Dumnezeu. Acuma însă scim, că nu-i aşa. Dumnezeu a dat, ca fie-care om pe lume să fie pe o formă. Dar unii oameni îs mai şireţi şi trăgând pielea celor amăriţi o duc mai bine, iar cei amăriţi rĕmân cu nevoia în cap.

Noi socialdemocraţi zicem, că asta nu-i bine aşa. Şi chiar ca să luminăm poporul ducem făclia, între cei întunecaţi şi iĭ luminăm, că ce trebue să facă, ca să sĕ schimbe lucrurile. Cine lucră numai acela să mânce, iar cine-i trântor şi vrea să trăiască din sudoarea altuia — acela să piară. Noi, cari lucrăm, să avem şi din ce trăi. Pentru dorul acesta luptăm, pentru dorul acesta luminăm poporul şi-l organisăm. Facem cum sĕ face la cătănie. Asentăm oamenii de bine, iĭ strîngem sub stégul nostru şi-i ducem în luptă. Dar lupta noastră este adevĕrată, mĕsurarea puterilor, luptă fără sânge, luptă dreaptă în care acela va eşi învingător, pe a cui parte este dreptatea.

Noauĕ nu ne trebue sângele nimenui, mintea şi inima oamenilor de bine ne trebue.

Noi organisăm prin pace oamenii. Şi chiar asta nu le place acelora, cari vĕd, că luminarea poporului este una cu perirea lor. Şi chiar de aceea şi ei sĕ dau de socialdemocraţi şi aţiţă poporul, ca să sĕ bată, ca să verse sânge şi atunci vor putea zice: vedeţi, ce au făcut socialiştiĭ, aceia îs câni şi oameni necinstiţi Şi aşa alungă poporul din tabĕra noastră. Cine-i socialdemocrat adevĕrat, acela trebue să să ferească de acei şarlatani, cari îl aţiţă la luptă sângeroasă.

Alţii iară sĕ dau de socialişti, dar nu de aceea, ca să facă bine poporului, ci să-l prostească. Conducătoriul lor trăesce în Budapesta. Il chiamă Bokányi Dezső. Despre acest om s'a vorbit în casa ţĕrei, că capătă dela guvern (corman) pe lună 300 coroane, ca să prostească lumea. Acest Bokányi vrea să prostească şi pe Români. In Timişoara şi-a făcut o foaie cu numele Votul Poporului, prin care prostesce lumea. Şi rĕspândesce fiţuica aceea, ca să strice prietenul adevĕrat al poporului Român, foaia noastră **Voinţa Poporului**, Dar Român de treabă şi socialdemocrat adevĕrat va sci, că are să scoată fiţuica Votul poporului, unde-o vede şi are să i lumineze pe acei nefericiţi, cari deja au luat-o în mână.

Dar şi acela e un şarlatan cine vorbesce şi rĕspândesce aceasta foaie. Il chiamă Ponta Péter, să dă de socialist, te câştigă cu vorbe linguşitoare, dar în tr'adevĕr el este o lipitoare adevĕrată. Nu lucră cu sĕptămânile, ci umblă prin popor, îl prostesce şi trăesce din aceea, ce capătă dela aceia, pe cari i-a „luminat.“

Românilor! De omul acesta feriţivĕ, ca de un drac, căci n'are spirit curat. Vĕ prostesce numai. Şi vĕ feriţi de fiţuica numită Votul Poporului.

Numai o partidă este, care şi-a pus, că întradevĕr luptă pentru binele şi înaintarea poporului şi asta sĕ chiamă: Partida sosialdemocrată, reorganisată din Ungaria. Foaia ei este: **Voinţa Poporului Budapest, VII., István--ut 67.**

Asta s'o cunoasceţi, s'o rĕspândiţi şi strigaţi cu mine:

să trăiască!

Prietenul poporului.

— **Băgaţi de samă!** Orice trimeteţi la partidă sau la foaia Voinţa Poporului numai aşa să sĕ adrescze: **Szabad Szó Budapest, VII. István-ut 67.** Altcum nu sĕ va primi. Dacă trimeteţi scrisoare şi vĕ trebue rĕspuns asemenea în scrisoare trimiteţi timbru (ştempel, bilog). In luna lui Maiu nu s'au dat rĕspunsurile regulat, pentru-că fratele Saluşinsky a fost bolnav. Cine are ceva afacere, poftească scrie iară.

— **Adunări** să nu sĕ ţină pănă-ce nu căpătaţi îngăduială dela partid, căci n'avem atâţia oratori (predicători), în câte locurĭ ar vrea să sĕ ţină adunări.

— **Serbătoare pe Dunăre.** In 13 Maiu a fost petrecere mare în Pesta. Domnii cei mari şiau petrecut. Au împuscat rachete. Impuşcăturile acestea

au costat o sută mii de floreni. Domnii dau atâția bani pentru petreceri, iar poporul muncitor moare de foame. Oare n'ar fi mai bine să dee plată mai cinstită pentru munca grea și cinstită și atunci țara întreagă ar petrece de bucurie, că are ce mânca.

— **Si fără de socialism** s'ar putea mântui poporul. Așa zice o foaia cu numele »Poporul Român.« Apoi cum e, că numai dracii aceia de socialiști sĕ duc între popor și-l luminează? Ar fi mai bine, ca Poporul Român să tacă, căci poporul luminat nici așa nu-i crede.

— **Ponta cu buzele umflate.** Așa zeu. Domnului Ponta i s'au umflat buzele. După întimplarea nefericită din Șepreuș, Domnialui. s'a dus la Șepreușeni, că-i va mântui. A vrut să țină adunare, dar n'a căpătat îngăduială. Apoi s'a dus viteazul nost la fișpanul din Arad, că va arăta el, ce om mare-i Domnialui. Dar a pățit-o rĕu. Fișpanul a sciut, că cu cine are treabă și l'a scos pe Domnialui cu sluga din casă. Așa zeu, Ponta viteazul s'a dus cu buzele umflate. Și dela fiecare socialist așa să sĕ ducă, cum dela fișpan a trebuit să sĕ ducă.

Fraților. Acuma, că puterea vrea să ne nimicească, este datorința voastră, ca să rĕspândiți socialdemocrația cu puteri îndoite. Chiar de aceea rĕspândiți din resputeri **Voința Poporului**, care costă pe un an întreg 2 coroane, pe ½ an 1 coroană.

— **Scrisori**: întrebări, cereri către partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó, Budapesta VII., István-ut 67. Aicea este localul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere (de le e. medic, solgăbirău și altele.) Veniți dar și ne mărturisiti nevoile, ca să ve putem vindeca. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó, István-ut 67.

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

CRONICA.

In Kisenevul din țara rusască nesce oameni fără suflet au prostit pe creștini, cari au omorit 46 de jiidovi. Pe mulți i-au chinuit bătândule cuie în nas sau le-au tăiat foalele, mânile și picioarele. Așa numai fiarele selbatice fac.

Noul episcop gr. or. din Arad Pap Joan a fost sfințit. Vom vedea, că el va păstori oare mai bine, ca cei, cari au fost inaintea lui.

Vlădică noauă au căpătat frații din Oradea mare, A venit acolo din Lugoj și îl chiamă Dr. Demetrie Radu. In Bihor poporul totdeauna are baiu cu vlădica din Orade. Credem, că Dr. Radu va face, ca poporul sîrguincios din comitatul Bihorului să nu aibă causă de a se plânge. Nu-i suntem dușmani, dacă va lucra cu mână cinstită.

Episcop în Lugoj a fost numit Dr. Vasilie Hossu canonic din Blaj. Credem, că va păstori bine.

ADUNARI.

Adunare în Ökrös. In Ocuriș a fost o adunar frumoasă în Dumineca trecută. Atâta lume Rom nească încă nu s'a mai vĕzut la nici o adunare Pe fratele Salușinsky l'au așteptat la gara di Tinca cu steag și cu călăreți. Așa s'au dus l Ocuriș, unde la oarele 11 s'a început adunarea. L presedinte a fost ales P. Niculae, de notar M Gábor. După aceasta fratele Salușinsky într' cuvĕntare de 2 ciasuri a esplicat devisele și ade vĕrătățile mărețe ale soțialdemocrației. Frații a fost convinși despre celea zise, ceeace s'a vĕzu și din aceea, că toți strigau: să trăiască Cuvĕntarea frumoasă a fratelui Salușinsky a fos spre cinstea Ocurișenilor. Adunarea a decurs i pace și linișce deplină, ceeace arată, că-s minciun acelea, ce le zic foile dușmane despre bătăile soci aliștilor. Nu ne batem noi nici odată.

Adunare în Tinca. Dumineca a fost adunar de popor în Tinca. Secretariul partidei, condicătoriu nostru fratele Mezőfi s'a dus în persoană acolo, c să luminese poporul. A ținut o cuvêntare foart frumoasă prin care a convins pe cei de fată. To Tincanii s'au alăturat de partida socialdemocrat reorganisată din Ungaria. Fratele Mezőfi a vorb pe limba ungurească. Un frate din Budapesta Auerbach Gusztáv a ținut cuvĕntare române ască. Și predica lui a fost plină de foc. Adunare din Tinca astfel ne-a câștigat mulți frați. Așa îna intăm noi socialdemocrați.

POSTA POPORULUI.

Cine n'a căpătat rĕspuns la vre-o scrisoare scrie-ne iară. Pentru rĕspuns să sĕ alăture u timbru.

Primredactor: J. Salușinsky.
Editor și redactor responsabil: MIHAIU BRANDUȘ.
Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

Respândiți Voința Poporului!